

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Avertissementsprisen er pr. Pettilnle
for Inserater paa Forsiden 20 Øre
Almindelige Annoucer 1. Gang 12 Øre
efterfølgende Gange 6 Øre.

Nr. 242

Fredag den 17. Maj 1918

6te Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Ratsker, Rø og Klæmsker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

Det grelle Lys og de skarpe Skygger.

Det er ikke blot herhjemme, Verdenskrigen har fremkaldt Omvæltninger paa saa mange Omraader; alle andre neutrale Lande ser de samme Fænomener — den samme Knaphed paa Varer, den samme store Fordyrelse af Levefoden, det samme Savn, den samme Nød og Arbejdsløshed, og de samme ny Pengematadorer, som dukker op og svømmer ovenpaa.

Vi er godt nok med herhjemme. Men Gullasch-Anekdoterne trætter os allerede, og de Gullasch-Stykker, vi ser paa Scenerne, interesserer os heller ikke videre. Vi er kommet paa det Punkt, at intel imponerer os, knapt nok forarges vi mere, og maaske netop derfor er vor Gullasch-Adel faldet lidt til Rø og blevet mere stillfærdig.

I Norge har den nybagte Adel stadig været endnu en Tone kraftigere end vor, efter hvad der berettes af Folk, som har kunnet sammenligne: det lader imidlertid til, at Svenskerne i Længden vil slaa Rekord. Der leves i Stockholm for Tiden hæslæsende, aandeløst og vildt som i Dekadencetiderne i Rom, som i det udsultede Frankrig under de store Ludvig'er.

Det svenske Blad „Dagens Nyheter“ fortæller lidt derom. Alle Forlystelsessteder her til Stadighed fuldt Hus. Og Bordets Glæder forsømmes ikke. 100 Kr. pr. Kouvert for en Souper er ikke sjælden. Folk mæsker sig med Delikatesser; en Gang Gaaselever til 60 Kr. eller russisk Kaviar til 50 Kr. er kun at regne for en Bagatel for den moderne Forretningsmand af Anno 1917—18. Dette virker endnu mere grelt, fordi det i Sverige er langt dyrere at leve og langt knappere med Fødemidlerne end her hjemme.

I Teatrene er Damerne oversaaede med Smykker til store Summer, og naturligvis har man ogsaa i Stockholm den Type Nymillionær, som kommer ind i et Magasin for at købe noget, men forlader det, fordi Tingene ikke er dyre nok. For almindelige Mennesker skulde de synes dyre nok — i Stockholm er for Tiden Gennemsnitsprisen paa

Damekjoler 500 Kr.; Herrepelse til 1400 og 1800 Kr. har livlig Omsætning, men ogsaa med dem, der koster 4000 à 8000 Kr., gaar mange Herrer. Det hører næsten til god Tone, at en velklædt gentleman skal have en Pels. Smykker til 40—50,000 Kr. hører ikke til Sjældenhederne, og hvad der gives ud til Behandlinger paa Skønhedspleje-Institutter og Kliniker skal være svimlende. Det gælder om at møde op med en ydre Person, som kan anbefale den indre. Helst vilde man vel overgaa alle andre i Elegance og i „Vedligeholdelse“.

— Her hjemme er det maaske knapt saa slemt. Men hvordan man vender og drejer det, er der, som Forholdene er, noget raat i denne glubske Appetit paa Livet — det er som at holde Bal i sin egen Lejlighed, skønt man véd, at der ligger én dødssyg i Lejligheden nedenunder; ingen kan ganske vist gøre en noget derfor, det er ikke ulovligt, man er i sin Ret dertil, juridisk set.

Men der er dog ogsaa — den anden Side. Aldrig har Verden været mere fuld af Sorg. Aldrig i vor Levetid har Rigdom og Fattigdom, Lys og Skygge været skarpere Kontraster end nu. Vi véd, at selv i vort eget lille demokratiske Land banker Savnet paa mange Døre. Hvorfor saa udfordret? Hvorfor saa netop sole sig i al sin Glans, saa synligt som muligt; hvorfor lade Pengene rulle i brede Strømme til dumme eller rent egoistiske Formaal, naar der kunde gøres saa meget godt med kun en Brøkdel af dem?

Adel forpligter. Penge forpligter lige saa vel som Adel. Ingen har Ret til unødvendigt at forarge dem, som er paa Skyggesiden, og som ikke har Udveje til nogensinde at komme derfra. Enhver dum Penge-Udfordring, enhver meningsløs Kasten Penge bort, blot for at vise, at man kan det, blot for at prale og blænde, kan kun sætte ondt Blod. Man har saa mange Tilhørere og Tilskuere, som endnu ikke høres eller ses, men som danner Baggrunden, denne ubestemmelige Baggrund der kaldes „andre Mennesker“. Baggrunden har Øjne at se med og en Hjerne, som husker.

„Efter os kommer Syndfloden“, sagde Adelsmændene i Frankrig før Revolutionen. De udsugede Landet, traadte Borgeres og Bønders Ret under Fødder; de skulde bruge Penge, mange Penge; de skaffede sig dem uden Skrupler, og de brugte dem. Syndfloden kom; den indhenede nogle af dem personlig og ombragte de øvrige Børn, Børnebørn og deres hele Slægt. De havde udfordret for stærkt, nydt for egoistisk. Denne store Lektion giver Historien klart og tydeligt enhver, som vil forstaa den. Af Ødselhed og Overmod kan der aldrig komme noget godt — Rusland beviser det paany, netop nu.

Det var klogere, om den ny Pengeadel i de neutrale Lande opførte sig lidt mere dæmpet. Det var smukkere, om den ikke prøvede paa at overdøve al den Nød og Sorg, som hvisker og skriger i Tiden. Det er ansvarsløst at ophidse dem, der er paa Skyggesiden. De er ophidsede nok allerede. Mange uskyldige kan komme til at bøde senere for de Udfordringer, som sker nu.

M—i „Vore Damer“.

Hvad Danmark trænger til.

Et Foredrag af Vilh. Væрге.

—o—
II.

Ja, dejligt er Landet med dets vekslende Natur. Men det dejligste ved det er dog, at det er vore Fædres Land.

Her har vore Fædre levet og virket i Tusinde Aar. Her har de sunget, naar de var glade, og sukkel, naar de var bedrøvede. Her er de døde fra deres Kamp og Strid.

Og nu træder vi de Siiter, som de har traadt, og nu bygger vi videre paa det Land, som vi tog i Arv efter dem.

Vi kan ikke færdes ret meget i vort Land, uden det lyder til os:

„Drag dine Sko af; for det er hellig Jord, du staar paa.“

Ikke hellig, som Gud og hans Rige er hellige, men hellig i folkelig Forstand — hellig, fordi Mindernes Kildevæld springer der.

Snart støder vi paa en Kæmpehøj eller en Ruin af en gammel Borg, snart paa en Mindestøtte, som er rejst for en af de gamle, som var med til at bygge Danmark op.

Og naar vi vandrer mellem disse Minder, saa føler vi os i Slægt med de henfarne gamle. Deres Liv er en Del af vort, og vort en Del af deres.

Vi er nok adskilte Sjæle med hver sit Jeg; men vi er ogsaa et Folk.

Nu er der Historikere, som vil paastaa, at Danmark er den ældste Stat i Europa. Og der er Samfundsfilosoffer, som vil hævde, at det gaar med Stater som med Mennesker: De fødes og vokser sig store og stærke, de ældes og dør.

Da vi for en Del Aar tilbage havde den ældste Konge i Europa — Kristian den Niende — kunde vi med nogen Grund frygte, at han maatte blive en af de første Herskere, der skulde dø. Og da vort Land nu er det ældste, saa paatrænger den Tanke sig, om vi har lige saa stor Grund til at frygte for, at dets Dage skulde være talle.

Skulde det være Tilfældet, saa maatte det vise sig ved, at Folket enten var sygt eller alderdomssvækket, med andre Ord, enten raadent eller runket.

Der er ganske vist en tredje Mulighed, nemlig Ulykkestilfældet. Og

i en Jerntid og Blodtid som den nuværende vilde det jo ligge nær netop at frygte dette. Men jeg har den Tro, at hvis Folket er tilstrækkelig livskraftigt, saa vil de Saar, som en Krig kan slaa, ikke være absolut dræbende for Folket. Et Folk kan overvindes i Krig og dog bevares som Folk. Sproget og Samfølelsen og Folkeandens udslettes ikke let, naar blot Folket er sundt i sin Rod.

I det menneskelige Legeme gaar der to Strømme, en Livets Strøm og en Dødens Strøm. Disse to Strømme kæmper mod hinanden om Magten. Dødens Strøm bryder ned paa vort Legeme hver Dag, og Livets Strøm bygger op. Dødens Strøm udsuger Kraften af vore Muskler og Knokler, og den fører Sygdomsbaciller ind i vort Legeme, hvor de smaa Skadedyr sætter sig fast og begynder at gnave af vore Legemsdele. Men saa kommer Livets Strøm rindende og rislende gennem vore Aarer og bygger op, hvad der er revet ned. De røde Blodlegemer kommer med ny Kraft til de udsugede Muskler og Knokler, og de hvide trænger ind, hvor Bacillerne sidder, breder sig ud over dem og kvæler dem. Vi kan ikke blive fri for de nedbrydende Kræfter; men saa længe de opbyggende blot har Overtaget har det ingen Nød.

Paa samme Maade gaar det med hele Folket. Gennem Folkelegemet gaar der ogsaa en Dødens Strøm, der bryder ned, og en Livets Strøm der bygger op. Forskellen paa de forskellige Folkeslag er bare den, at mens de nedbrydende Kræfter har Overtaget hos nogle Folk, har de opbyggende Overtaget hos andre.

I det Folk, hvor Livets Strøm er stærkest, sker Fremgang og Opsving. Men i det Folk, hvor Dødens Strøm er stærkest, er der Tilbagegang og Opløsning.

Det er ikke helt let at sige, hvilken af de to Strømme, der har Overtaget i Danmark.

Vi er mange, som ser med Belymring, hvor hæsligt Opløsningens og Forraadnelseens Kræfter rører sig i Folket og truer det med Undergang.

Men heldigvis er der ogsaa andet at se end Opløsning og Forraadnelse. Vi ser ogsaa en Strøm af Liv og Sundhed, der strømmer igennem det syge Folkelegeme med febrilsk hurtige Pulsslag. Feberen bestaar jo netop i, at Livets Kræfter arbejder for at opløse Kampen med Dødens Kræfter.

Af de Dødens Strømme, der skyller som brede Floder gennem vort Land, vil jeg her nævne tre:

Slaphedens Flod.

Lasternes Flod.

Ondskabens Flod.

Hvor de trænger frem, øder de alle skønne Blomster og alt frodigt Korn ved deres giftige Stank. De dejligste Haver og Agre gør de til Ørkenland.

Vore Hjerter er de Haver og Agre, hvori Guds Blomster og Korn skulde vokse.

Blomsterne er de rene Livsglæder, de Glæder, der kaster Skønhed over Jordlivet og gør det herligt at leve.

I Guds himmelske Paradis vokser alle Lykkens og Salighedens Blomster; men Jordlivet har ogsaa sine, og Guds Sol lægger ogsaa sin Glans over dem.

Da Eva vandrede ud af Edens Have, tog hun en Haandfuld med sig. Dem plantede hun udenfor, og de blomstrer iblandt os den Dag i Dag.

Ganske vist blæste Forkrænelighedens Vind ogsaa over dem, saa de table noget af deres Glans. Men hvor de rene Glæder modtages i et front og barnligt Hjerter, modtages med Tak til Faderen for alt, hvad han har skænket os ved Sønnen, der planter Gud igen en lille Paradishave, hvor Lykkens og Salighedens Blomster straalere i fornyet Glans.

Kornet er Menneskenes Fuldkommedrømme og Evighedslængsler, det i os, der strækker sig imod Lyset og Solen og higer efter at vokse sig helt ind i Guds lyse Himmel.

Da Adam vandrede ud af Edens Have, tog han en Haandfuld af disse Frøkorn med sig og saaede dem udenfor.

Ogsaa over dem gik Forkrænelighedens Vind. Men hvor Troen paa Guds Søn modtages i et oprigtigt Hjerter, der vokser de sig slanke og kønne i Lyset den Dag i Dag.

Ja, saadan kan vore Hjerter ligge med deres rene Glæder og lyse Længsler — som Haver og Agre, hvori Livsmulighederne udvikler sig efter Guds Bestemmelse.

Men saa en Dag skyller Dødens Strømme ind over dem.

Og Livsglæderne blegner, og Idealerne falmer, hvor Dødens Strømme trænger paa.

Forts.

Den danske Latter.

—o—

Mine Danskes Latter mig huer
godt!
Den strømmer fra Hjertens Grund;
men hjerteløs griner den kolde
Spot,
og Hadet vrider kun Mund.

Jeg kan le af Vennen, jeg mest
har kær,
døg kun, naar han selv ler med;
men kommer ham Fjender med
Fjas for nær,
de skal ej lystes derved.

Jeg kan døje Skæmten, som bedst
den faldt,
naar kun den var venlig ment;
jeg kan vel fordrage lidt Køkkensalt,
naar kun jeg ved, det er rent.

Har du attisk Salt, destobedre, Ven!
For Vid har jeg al Respekt;
det ægte dog smelter i Talen hen
og lægges aldrig paa Vægt.

Har du Kløgt i Panden, min unge Ven!
saa pil den ej smaalig frem!
La' hel den kun strømme med
Livet hen!
Saa ler man bedst i mit Hjem.
B. S. Ingemann.

Flid? — Ved Flid er det Samfund bygget op, som vi nu nyder Goder af. Og den Bog de fleste i det mindste loyalt indtrømmer megen Visdom siger: Hvo, som ikke vil arbejde, bør heller ikke have Føde.

I det Forhold spiller Humaniteten som en Fisk i sit Element — for den der ikke vil arbejde skal først og fremmest have Føde.

Det er et af Samfundet knæsat Skriftsted! „For de Fattige er det bedste ikke for godt“. De Fattige synes efterhaanden de eneste eksistensberettigede, de Ikke-Fattige maa generet luske sig udenom deres egen Tilværelse. Det eneste, der i vore Dage virkelig anses for Forbrydelse, det er at eje noget — tjene noget — det vil sige arbejde.

Der spores gennem Samfundet en stigende Aversion imod Arbejde. En underfundig Forfølgelse af Flid, Humaniteten byder, at Enhver, der ikke har Arbejde, skal have Føde: om det er ved egen Skyld eller ikke, Manden ingen Arbejde har, interesseres ikke Humanisten.

Humaniteten er i Færd med at paaligne Samfundet alle Byrder. Det skal pleje, ernære, klæde og undervise Børnene. Det skal underholde de Gamle gennem Alderdoms-understøttelse. Det er stærkt paa Veje med ogsaa at ernære sine Medlemmer i Mellemalderen, saa snart de kalder sig arbejdsløse eller paa anden Maade uheldigt stillede. Den, Stolthed at kunne klare sig selv, hører Fortiden til.

Samfundet synes at ræsonnere saaledes: Sørg blot for dig selv — saa mange Børn, du sætter i Verden, skal vi nok sørge for, dine Gamle skal vi ogsaa nok sørge for. Vi skal ogsaa nok sørge for dig, hvis du ikke kan, vil eller gider — hele Forskellen er kun, at hvis du kan, vil og gider, maa du betale Livets Ophold for de andre, men gider du ikke, faar du alligevel alt hvad du behøver.

Det er Humanitet i vor Tid.

Dovenskaben til Højborgs! Ugideligheden paa Silkehynde og Forbrydelsen smykket med Genialitetens Glorie!

Ligesaa ofte man hører Ordet Krav, ligesaa sjælden høres Ordet Pligt! Det er et Klædningsstykke, vore Forfædre gik med, men som nu er gaaet aldeles af Mode.

Hvor meget er der ikke skrevet om adelige Slægters Degeneration — det vil sige Energiløshed, manglende Begavelse, der nærmede sig den rene Aandssvaghed — paa Grund af deres hævdvundne Stilling; de havde aldrig nodig at sætte deres ieg i vældige Aaretag op imod Livets Brænding, de blev liggende lunt i Læ og deres Kræfter visnede. Det var igen det forkastelige Princip; de fik uden at yde, de fik i Vugge gave Pinden til deres egen Ligkiste.

Nu ligger snart hver en Ugidelig i Læ, og Samfundet forslæber sig.

I de første Tider, da Menneskene kæmpede Samfundet op, da dreves de — Nøden og Døden dikterede og Menneskeslægten blev stærk og vældig!

Tager man Selvopholdsdriften fra Menneskeheden. — Da raadner den op.

Havearbejder i Maj.

Af
Konsulent H. Gram, Sorø.

Skönt April indtil omkring den 20. med Undtagelse af faa milde Dage holdt sig kold og solfattig, saa har Varmen siden da sat livlig Fart i Plantelivet i Mark og Have, saa det i Øjeblikket er usædvanlig langt fremme, — 2 a 3 Uger tidli-

gere end i Fjor; men Jorden har dog mange Steder holdt sig kold og tung, hvad der har hindret Arbejderne, særlig i Køkkenhaven, en Del, og mange vel ivrige Havebrugere er nok derved kommet for tidligt i Gang.

Køkkenhaven

kræver ogsaa i Maj meget Arbejde: Først midt i Maj saaes Vintergulerødder og lange Rødbeder (de runde saas 1—2 Uger senere), Ærter til Hovedforsyning, Majroer, Spinat, Kørvel o. s. v. til Afløsning af første Hold, og Radiser og Karse saas fremdeles hver anden Uge. Naar Kirsebærtræerne — hen over Midten af Maanedens — staar i fuld Flor, kan saas Agurker, Græskar, Sukker-Majs og Bønner; navnlig af disse sidste bør lægges mange, baade af Sorter til Brug i Sommer, særlig Voks- og Pryd-, og til Vinterforraad især Snittebønner, samt Perle- og Prinsessebønner til Brug i moden Tilstand til Bønnesuppe, Stuvning o. s. v., der alle er solide, kvælstofrige Spiser. Ogsaa Bladbede saas nu, omtrent som Rødbeder, men med noget større Afstande.

Tidlige prikledede Planter af Blom-, Spids- og Savoykaal udplantes, 50 Gange 35 cm. Afstande, saa snart Vejret er mildt nok, men man bør være forberedt paa at dække dem ved indtrædende Nattefrost ved Hjælp af Granris, Urtepotter eller lign. Sidst i Maanedens foretages Udplantningen til Hovedforsyningen af Kaal, samt Selleri, Porre, Kæmpe-Løg, Nyzealandsk Spinat, Artiskok og maaske Tomater, eller disse sidste venter til først i Juni, til man er sikker for Nattefrost. Grønkaal planter ogsaa først senere, f. Eks. hvor der har været tidlige Kartoffler, Ærter el. lign.

Hvor man har kortvarige Urter, maa Jorden bruges to eller flere Gange i Sommerens Løb, og oftest kan Kanten af Agurkebede bruges til Saaning af Radiser, Kørvel, Salat o. s. v.; eller til ovennævnte tidlige Kaal, som er borte, inden Agurkerne breder sig, eller der bruges med Fordel blandede Kulturet, f. Eks. en eller to Rækker tidlige Kartoffler hen mellem Agurkerækkerne, der saa faar Læ af disse, — eller en eller to Rækker Tomater eller Vælske Bønner imellem; de faar selv her en god, solaaen Plads og luner for Agurkerne.

Planter, som ikke er prikledede (Kaal, Løg og Porre) bør dypes med Rødderne i en Vælling af Kogøgødning og Ler inden Plantningen, og nogle Timer inden Optagningen bør Bedene, hvor de stod, vandes grundigt igennem. Vanding efter Plantningen er da i Reglen unødvendig, i alt Fald, naar man kan plante i Graavejr eller hen mod Aften.

Kartofler til Hovedforsyningen lægges helst i første Halvdel af Maj. Til Vinterbrug lønner det sig i Reglen ikke at dyrke dem i Haven med den dyre Haandkraft og Jord, der kan udnyttes bedre til andre Havesager, som ikke altid kan købes saa rigeligt eller billigt.

Tidlige Ærter hypses, og de høje rises derefter. Tidlige Kartoffler hypses 1—2 Gange, saa snart de er høje nok, og hertil kan Planter junior-Haandhjulhakken udmærket bruges, naar de to Smaaplove sættes paa.

Naar Rhabarber, Syrer, Engelsk Spinat, fjorgamle Skoizonerødder o. s. v. skyder Blomsterstængler, maa disse afskæres.

Tidligt saadede Urter kan udfyldes sidst i Maanedens, og Jorden holdes stadig ren og løs. Til Plantning i Drivbedene, efterhaanden som de tømmeres for Udplantningsplanter, saas nu Agurker og Meloner i Smaapotter. Indtræder Tørke, maa

der ikke spares paa Vanding, og særlig bør Vand fra Opvask, Toiletspaude o. s. v. udnyttes paa det bedste til de graadige Urter, Jordbær, Frugtbuske o. s. v.

Frugthaven

tegner næsten overalt til at give en rig Blomstring. Pæretærerne maaske mindst, saa man tør haabe paa en stor Høst, der sikkert i Aar vil blive særlig velkommen og værdifuld, hvorfor Træerne ogsaa maa plejes godt. Det er navnlig Kampen mod Skadeinsekterne og Sygdommene, der burde føres langt grundigere, end den almindeligt bliver, men da der fra Statens planteparkologiske Forsøg jævnligt udsendes Vejledning heri, skal det ikke nærmere omtales her. Kun skal det fremhæves, at det er nødvendigt i Tide, og senest saa snart man ser den allerførste Begyndelse dertil, at modarbejde Bladlus, Tæger, Skimmelsvamp, Skurv, Kræft osv., og ikke mindst „Stikkelsbærdræber“!

Paa de tidligste Espalietræer bør Frugter og Skud maaske allerede udtynes sidst i Maj.

Blomsterhaven.

Plantning af Stedmoder, Stokroser, Nelliker, Campanula Medium o. lign. kan nu ske snarest, og sidst i Maanedens udplantes Sommerplanter. Frøet saaes nu paa Voksestedet af saadanne, som ikke godt taaler Omplantning: Reseda, Valmuer, Centaurea, Morgenfrue osv., og hvoraf man navnlig har mange smukke til Afskæring, hvilket de dog helst bør saas i Bed i Køkkenhaven. Lathyrus, Pralbønner, Cobæa scandens, Tropæolum (rankende), Pynte-Græskar osv. saas ved Lysthuse, Verandaer, paa Altaner o. lign. Steder.

Mange Potteplanter har nu godt af at komme ud i Haven, — dels saadanne som nu faar deres Hviletid Calla, Cyclamen, Engelsk-Pelargonier, dels dem, der udvikler sig bedst ude, som mange af de stedsegrønne, haardføre Palmer, Cactus e. a. Saftplanter; af og til faar de en Vanding med Gødningsvand.

Opbevaring af Kartoffler.

Af
Konsulent A. P. Jacobsen.

Opbevaring af Kartoffler kan som bekendt volde store Vanskeligheder om Vinteren, og det undgaas ikke, at adskillige Beholdninger tager Skade, navnlig hvor det drejer sig om store Partier, som er samlet sammen fra forskellige Steder, og især hvis Kartofflerne er transporteret med Skib. Men endnu værre er Opbevaringen, naar man kommer hen i Foraars-tiden og Forsommeren. Det er da næsten umuligt at bevare store Partier Kartoffler i en saadan Tilstand, at Tabet holdes inden for rimelige Grænser.

Købstædernes Forsyning med Kartoffler sker derfor bedst ved, at der kun tages saa mange Kartoffler paa Lager om Efteraaret, at Forbruget kan dækkes til hen i Marts Maaned, hvorefter der saa atter maa tages Kartoffler ind fra Jordbrugernes Beholdninger. Det er nemlig givet, at Kartofflerne kan opbevares bedst og sikrest hos Landmændene; men navnlig vil det være farligt, hvis Byerne skal ligge med store Beholdninger til Indbyggernes Forsyning nu i den nærmeste Tid. Naar Kartofflerne begynder at spire, udvikles der Varme, og i større Beholdninger kan det medføre Ødelæggelse i Løbet af ganske faa Dage. Det sikreste vil derfor være, om de enkelte Forbrugere nu har forsynet sig eller i den nærmeste Tid vil

forsyne sig med Kartoffler for Resten af indeværende Sæson.

Det gælder om at lægge Kartofflerne i et mørkt eller dog halvmørkt og køligt Rum, beskyttet mod direkte Dagslys. Kartofflerne maa ligge i et tyndt Lag og maa desuden en Gang imellem skovles eller kastes, dels for at faa Spirene knækket og dels for at holde Temperaturen nede.

Hos Landmændene viser det sig f. Eks., at en kølig Lo eller Lade, hvortil Dørene kan holdes lukkede, og hvor Kartofflerne kan spredes i et tyndt Lag paa Gulvet, er et ganske fortrinligt Oplagsrum for Kartoffler i Sommertiden.

Hvis Kartofflerne opbevares i et lyst Rum, spirer de meget lidt og holder sig lilsyneladende godt, men Lyset beviker, at Kartofflerne bliver grønne i det yderste Lag, og saadanne Kartoffler bliver efter Lægning mørke og har en højst ubehagelig bitter Smag. Desværre har mange Kartoffler allerede fra Efteraaret haft denne Fejl, fordi de ikke er blevet dækket hurtigt nok efter Optagningen.

Der kan ikke ventes ny Høst før omkring 22. Juni, og paa dette Tidspunkt fremkommer kun smaa Mængder af de meget tidlige Sorter, og til Priser, som det ikke er hver Mands Sag at betale. Nogen større Tilførsel af Kartoffler kan ikke ventes før omkring 10. Juli, og man maa i nogen Grad stole paa Kartoffler af gammel Avl indtil ca. 1. Avgust.

Der er for Tiden rigeligt med Kartoffler her i Landet, men det lader sig ikke forudsige, om det samme vil være Tilfældet hele Sæsonen ud. Kartofflerne kan jo anvendes paa anden Maade end til Spisebrug, og Oplagring af store Beholdninger i Byerne er som oven for nævnt meget usikker paa denne Aarsid.

Det vil formentlig være heldigt, om private i saa stor Udstrækning som muligt sikrer sig det nødvendige Kvantum, saaledes at Byerne i hvert Fald kun behøver at have en ganske lille Reservebeholdning til Tiden efter 10.—15. Maj. Saadanne Reservebeholdninger maa passes meget omhyggeligt. Det kan være nødvendigt at kaste og sortere Kartofflerne 1 a 2 Gange om Ugen.

Fra Uge til Uge

Pintsøn

tegner iaar særdeles lovende, med straalende Sol fra skyfri Himmel. Skovbunden er dækket af et Mylder af Blomster i alle Nuancer og Farver, Bøgen er sprungen ud og Gøgen Kuk—kuk lyder fra Krattet, — Ogsaa Menneskene faar Foraarsfølelser og føler Trang til at komme lidt udenfor de vante Omgivelser, og trods de indskrænkede Skibs- og Jernbaneforbindelser venter Turisthotellerne fuldt Hus.

„Politikens“ Rejseselskab skal bo paa Blancs Hotel, hvor den nye Vært har travlt med at bringe alt i Orden. Der skal være Fakkeltog og i de lune Sommeraftener bliver der arrangeret Friluftsteater ved den gamle Borgruin. Badelivet vil atter forme sig internationalt, og særlig Svenskerne vil iaar blive stærkt repræsenterede.

Gudstjenester og Møder.

Søndag den 19. Maj.

Allinge Kirke Kl. 9 $\frac{1}{2}$, Skrm. Kl. 9. St. Ols Kirke Kl. 2.
2. Pinsedag Allinge Kirke Kl. 7. St. Ols Kirke Kl. 10 Skrm. Kl. 9 $\frac{1}{4}$. NB. Glem ikke Mødet i Nyker Præstegaardshave 2. Pinsedag Kl. 2. Alle unge er velkomne.
Søndag Samfundsmøde Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

C. Larsens Skotøjsforretning,

ALINGE

Stort og righoldigt Udvalg af

Herre-, Dame- og Børnefodtøi

for Saiconen 1918.

Telefon 4. **C. Larsen.** Telefon 4.

Straahatte.

Nyeste Faconer,
Nordlandets Handelshus.

Motorer

Undertegnede, som har overtaget H. C. Mortensens Cykleforretning, anbefaler sig herved til det ærede Publikum med Reparation af alt til det mekaniske Fag henhørende, samt Indlæg og Reparation af Vand- og Gasledninger. — Stort Lager af nye Cykler samt Reservedele.

P. J. Pedersen,
Vand- og Gasmester. Cykleforretning.

Vand og Gas

Overretssagf. Bojesen-Koefoed

St. Mortensgade 17, Rønne, Telf. 22
(tidl. Fuldm. ved Byfogedkontoret i Hasle).

Kontordag i Allinge Mandag
do. i Klemens (Kroen) Tirsdag Eft.

Ailetønder,

Vaske- og Saltebaljer,
reelt, hurtigt og billigt.

Snedker L. Pihl,

Telefon n. 13, Klemensker St.

Ekstrafin

KAFFE

(Th. Grønbergs)

faas hos

Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

Vi tilbyder

Danske Vikker
Danske gule Ærter
Gul Sennep
Gule Lupiner
Højstammet Spergel
Russisk Hørfør,

men Restlager er ikke stort.

Nordlandets Handelshus.

Hasle Bødkerforretning.

Aljetønder og Saltekar
samt al Slags Bødkerarbejde haves
paa Lager. Reparationer udføres.

C. Aakerlund,

Telefon Hasle 105.

By- og Herredsfuldmægtig
Johannes Kofoed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge
hver Mandag efter Kl. 10 For. og
i Klemensker Kro hver Fredag
fra 2—5 Eftm.

En stor god Ko,

som kælder om en Maaned, er til
Salgs hos

Hansen, Skærpinge.

Telefon Ruts 44.

Raagejagt

Al Skydning og Nedkastning af
Raageunger paa Bakkegaards Grund
i Olsker er strengt forbudt.

J. N. Kofoed,

Patronhylstre,

Central 12—16.

Fængelhættør til Centralhylstre.

Jagtkrudt
haves paa Lager.

I. B. Larsen

Ifølge Lov

af 6. Juli 1916 er enhver, som har
Folk i Tjeneste eller Arbejde, plig-
tig til at have dem ulykkesforsik-
rede.

Forsikringer tegnes billigst hos
Chr. Transen-Holm,
Allinge.

Ure til Reparation

modtages i Rø Afholdshotel.

H P Sonne,
Klemensker.

En Barnepige

kan faa Plads straks.

Hotel Allinge.

Spegesild,

fin Sommersild sælges billigt.

A Henriksen, Tein.

Friskskudte

Raageunger

købes til højeste Pris og modtages
hver Mandag, Tirsdag, og Onsdag
Formiddag.

J. B. Larsen.

Telefon 12.

Allinge.

All Snedker-, Bødker- og
Glarmesterarbejde

udføres billigst hos

Snedker K H Ipsen,
Tein.

REX Støvlebeskytter

med Læderindlæg
faas hos

J. B. Larsen.

Billeder indrammes

til rimelige Priser.

Snedker Mogensen, Tein.

En god istandsat

Løsfjedervogn

Bæreevne 2000 Pd., er til Salg for
325 Kr. kontant.

Smed Carl Olsen,
Humledal pr. Tein.

Olsker Afholdsforening.

Medlemsmødet er udsat til Lør-
dag den 25. Maj.

Magre Svin

ønskes til Købs.

Slagter Aug. Hansen, Allinge.

Telefon 46.

Al Gang og Færdsel

med Cykler over min Grund fra
og til Knarremosen, er strengt for-
budt

Otto Munch,
Muncherup, Rutsker.

Hasle. Hasle.

Fotografering af Ejendomme,

Stuer og Selskaber, udføres gerne
overalt. — Billeder forstørres.

Billeder indrammes,
Bøger indbindes.

Charles Svendsen,

Telefon 66.

NB. Tapet og Tapetklister altid paa
Lager.

Auktion i Klemensker.

Fredag den 17. ds., Eftm. Kl.
2 afholdes efter vedkommendes Be-
gæring ved offentlig Auktion paa
afdøde Particulier Sonnes Bo-
pæl, Klemens Stationsby, det
Sønnes Dødsbo tilhørende Løse,er,
hvoraf fremhæves: 1 Buffet med
Skab, et rundt Bord med 4 Plader,
2 andre Borde, 1 Sofa, 12 Stole, 1
Lænestol, 1 Tobaksbord, 1 Otte-Da-
ges Stueuhr, 2 Servanter, den ene
med Marmorplade, 1 Klædeskab, 1
Kommode, 3 Senge, 1 Zinkbadekar,
Lamper, Lysestager, 1 Spejl, Seng-
klæder, Gangklæder og Dækketøj,
Havemøbler m. m.

By- og Herredsfogedkontoret,
Hasle, d. 13. Maj 1918.
Borgen.

Hjertelig Tak

for al Deltagelse ved min Hustrus
Sygdom, Død og Begravelse.

Dalsro, Olsker, 16. Maj.

Hans Møller og Børn.

Al Raagejagt

paa Brogaard i Olsker, er strengt
forbudt.

Moderne Monumenter.

Alle Slags Monumenter, baade
polerede og finhugne, haves paa
Lager og leveres efter Bestilling.

V. Sørensen,
Borreløngens Stenhuggeri.

Til Købs ønskes

4 brugte Bihus

i god og brugbar Stand med fuldt
Tilbehør, Rammemaal 2 Stk. 10x12
og 2 Stk. 12x12 samt Opgivelse af
Pris.

Telf. Rø 33 Nørregaard i Rø,

Hvide og ecrü Gardiner.

Mod Forventning har vi faaet Tilførsel af hvide og ecrü Gardiner,
saaledes at vi kan byde paa et ret stort og smukt Mønsterudvalg.
Priserne er lavest mulige.

Nordlandets Handelshus.

Törvestrøelse

anbefales fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Gødningssalt til Roerne.

Sælges for 650 Øre pr. 100 Pund i denne Maaned.

Nordlandets Handelshus.

Stort Udvalg

Stort Udvalg

Carl Lunds bekendte blaa Emaljegods

til billigste Priser hos

Allinge Kolonial & Produktforretning

37 pCt. Kaligødning

ventes stadig. Saa snart den kommer vil alle Bestillere faa
Meddelelse derom.

Norges Salpeter er paa Lager.

Vi ekspederer vore Købere af Chili-Salpeter fra 1917
med 40 pCt. af Købet i Fjor og beder disse om at melde sig
senest den 25. April. Efter denne Dato fordeler vi Resten.

Norges-Salpeter sælges kun pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus.

Fodermel.

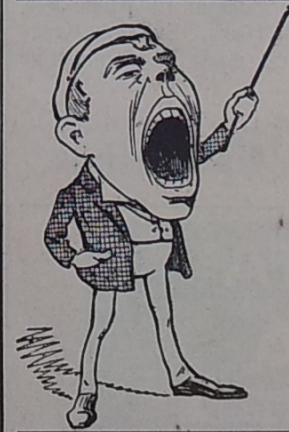
Heraf ventes et større Parti i de nærmeste Dage. Pris og Kva-
litet er anerkendt af Ernæringsraadet. Da der er stor Efterspørgsel an-
befales det ærede Kunder at indgive Ordre snarest til

Allinge Kolonial & Produktforretning

Hatte og Huer i alle Faconer

anbefales til rimelige Priser. - Absolut største Udvalg i

Nordlandets Handelshus.

Prima prima

Kolonialvarer

anbefales fra

Allinge Kolonial-
& Produktforretning

Vi anbefaler

Malædninger i forstellige Farver og Faconer.

Arbejdstøj af prima Stoffer.

Maffintøj, ekstra billigt.

Hvide og gule Dragter.

Hvide og kulørte Skjorter. Manchetskjorter.

Arbejdstøj og Slips af alle Slags.

Sokker, Uldtrøjer, Underbenklæder.

Gummifrakker i forstellige Farver.

Nordlandets Handelshus

Gødningssalt.

Heraf har vi et Parti, som kan sælges til en særlig billig Pris.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Børnekonfektion

Pigekjoler

i Cadetsatin, Crepon, Uld og hvide Vaskestoffer, fikse moderne Faconer — alle Størrelser.

Pigefrakker

i Alpaca, Fløjl, Satin og rød Vadmél. — Sidste Nyt.

Drengedragter

i mange smukke Faconer i prima Vaskestoffer og Uld.

Stortrøjer

i alle Størrelser.

J. P. SOMMER,

Magasin du Nords Udsalg, Allinge.

Havefrø. Havefrø.

Prima Kvalitet faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Porkin-Stiklinger er paa Lager.

„Porkin“ er en særlig stor, yderig Sort af Ru-Kulsukker, og er som Grøntfoder lige fortrinlig til Høns, Svin og Kreaturer. Kan høstes 4-8 Gange aarlig og giver under gunstige Forhold stort Udbytte.

Vejledninger til Dyrkning udleveres i

Nordlandets Handelshus.

CLOËTTA[®]

ALBA

Spise - Chocolader

Moresco's Dameovertøj

er kendt for at have det bedste Snit og den bedste Pasform.

Stort Lager af

Spadersedragter, Frakker, Nederdele og Bluseliv

forefindes i

Magasin du Nords Udsalg, Allinge.

J. P. Sommer.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

Regninger, Meddelelser, Fragtbreve, Brevpapir, Konvolutter.

De laante Bukser.

Det hændte for en Del Aar siden i et Sogn i Skelskørkredsen ved et Sogneraadvalg, fortæller „Sora Amtstid.“ Stemmetallet var ens mellem Højre og Venstre forud for Valget, og der blev hægt bravt i fra begge Sider, saaledes som det var Skik der. En Røgter hos en af Forpagterne vilde helst slippe for at stemme med Højre og undskyldte sig med, at han havde ingen til et Valglokale præsentable Bukser. Forpagteren kom straks med et Par af sine. Røgteren maatte af Sted. Men uden for Lokalet kom han under Paavirkning af en af Venstres Agitatorer, som satte saa meget Mod i Røgteren, at han alligevel fulgte sin Overbevisning og stemte med Venstre.

Men den buksegivende Forpagter havde nær faaet et Tilfælde. (Afstemningen var jo den Gang ikke hemmelig). „Det er“, bandede han, det stiveste, der endnu er budt mig, at stemme paa en Venstremadn i mine Bukser!“

Venstre vandt, Røgteren blev sagt op.

Det var i de Tider.

En Offerring fra Hedningetiden.

En Søn af Propri. Olsen, Lykkens-gave ved Taastrup fandt i Mandags, da han kørte Harve ude i Marken, en stor skinnende Guldring af Størrelse som et Armbaad. Ringen, der sad omkring den ene Harvetand, var fuldstændig ubeskadiget.

Propri. Olsen og Sønnen rejste ind paa Nationalmuseet med den. Direktøren betegnede i Følge „Roskilde Tid.“ Fundet af denne Ring som værende af overordentlig stor Betydning for Museet. Efter foretaget Undersøgelse konstaterede han, at det var en Offerring fra en fjern Fortid, og at den mindst havde ligget 2500 Aar i Jorden — 600 Aar før Kristi Fødsel.

Finderen vil nu faa Ringens Metalværdi udbetalt, et Beløb, der vil andrage flere Hundrede Kroner, da den er massiv og af rene Guld; endvidere bliver der rentenlig udbetalt Finderen en Ducør.

Smaa Guldkorn.

—o—

Du, som vil granske Livet ud, Men glemmer Livets Kilde, Søg dog en Gang Dig selv og Gud— Vær stille!

Chr. F. Molbech.

Har Pigen traadt sin Barnesko, Og kjender af Erlaring Manden, Saa skifter hun sin Ungdoms Tro, Og troer alene paa Forstanden.

F. L. Hoedt.

Skjult er Dit Liv, men sødt, Skov-Anemone, Mer end de Blomsters, der paa Marken prange; Du hører Nattergalens Elskovssange Og alle Blades Røst i Lundens Krone.

Chr. F. Molbech.

Kun den Daad, jeg har bedrevet, Kun det Liv, min Sjæl har levet, Det er mit, naar Gravens Aander Leger med min visne Dragt.

C. Hauch.

Hos alle Dødelige, I hvert et Bryst, der aander, Blev lagt en stille Smerte, Der hemmeligt sig vaander.

Henrik Hertz.

Tro aldrig Folk og Mønt for vel Jeg har bemærket længe, At Pengene gjør falske Folk, Og Folk gjør falske Penge.

Erik Bøgh.

Den Sorg er altid mindre, hvor To kunne Sorgen dele; Men Lykken bliver dobbelt stor, Hvor Tvende fik den hele.

H. C. Andersen.

Kløver- og Roefrø

samt alle Sorter Græsfrø i ekstra prima Varer anbefales til Maksimalpriser fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

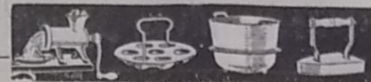
Ny Sending Portland-Cement.

Enkelte Sække og i løs Vægt udleveres straks, hvori-mod der skal ansøges ved større Køb.

Der ventes en Ladning Cement i de første Dage, som ekspederes billigst saa længe Skibet losses.

Nordlandets Handelshus.

Stort Udvalg

Billigste Priser

Køkkenrekvisitter

faas hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Alle Bestillinger af Markfrø

er afvejet og udleveres gerne. Vi har endnu rigelig Lager af

Sludstrup Barres Rosted IV.

Eckendorfer Roefrø, rød,

do. do. gul,

Bangholm Kæmpe-Kaalrabi,

Alln Sorter Turnipsfrø og den hurtigvoksende Turnips

Øster Sundom.

Alt sælges til Maksimalpris pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus.

Alle Sorter

Værktøj

og Redskaber

faas i stort Udvalg til billigste Priser hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Brødrene Anker Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Selvvandingsanlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

For Høns og Svin.

I Løbet af denne Maaned venter vi en Partladning Foderstof fra Langelands Foderstof-Kompagni, som er tilladt og anerkendt af Ernæringsraadet, saavel Kvalitet som Pris.

Bestillinger modtages.

Nordlandets Handelshus.

Avertør i Nordbornholms Ugeblad!

Billigste Annoncepriser. — Største Udbredelse her paa Nordlandet.

Porkin! Porkin!

er en meget haardsør og yderig Grøntfoderplante særlig fordelagtig under de nuværende vanskelige Foderforhold. Vejledning medfølger ved hvert Køb hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.